

MAKTABGACHA TA'LIMDA PEDAGOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH UCHUN RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH

Ismoilova Farangiz Xasan qizi

*JDFPU Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgacha ta'lim)
magistranti*

Anotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida pedagogik boshqaruvni takomillashtirish maqsadida raqamli texnologiyalarni joriy etishning ahamiyati tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish, pedagoglarning ish yukini kamaytirish va bolalarning individual rivojlanishini kuzatish imkonini beradi. Maqolada raqamli texnologiyalarning afzalliklari, qo'llash yo'nalishlari, joriy etish jarayonida uchraydigan muammolar hamda ularning yechimlari yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini innovatsion yondashuvlar bilan boyitish, samaradorlikni oshirish va bolalarning ta'lim olishini yangi bosqichga ko'tarish imkonini beradi.

ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Аннотация. В данной статье рассматривается важность внедрения цифровых технологий для совершенствования педагогического управления в системе дошкольного образования. Цифровые технологии повышают эффективность образовательного процесса, снижают нагрузку на педагогов и позволяют отслеживать индивидуальное развитие детей. В статье обсуждаются преимущества цифровых технологий, направления их применения, возникающие проблемы при внедрении и возможные пути их решения. Результаты исследования показывают, что цифровые технологии обогащают образовательный процесс инновационными подходами, повышают его эффективность и выводят обучение детей на новый уровень.

IMPLEMENTATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES TO IMPROVE PEDAGOGICAL MANAGEMENT IN PRESCHOOL EDUCATION

Annotation. This article examines the importance of implementing digital technologies to improve pedagogical management in preschool education. Digital technologies enhance the efficiency of the educational process, reduce teachers' workload, and allow for monitoring children's individual development. The paper

discusses the advantages of digital technologies, areas of application, challenges encountered during implementation, and possible solutions. The study results indicate that digital technologies enrich the educational process with innovative approaches, increase efficiency, and elevate children's learning experiences to a new level.

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimi rivojlanishida raqamli texnologiyalar muhim o'rin tutmoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik boshqaruv jarayonlarini samarali tashkil etish va takomillashtirish uchun raqamli texnologiyalarni joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash bolalarning intellektual rivojlanishi, o'qitish samaradorligini oshirish va pedagogik boshqaruv tizimining takomillashuviga xizmat qiladi.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim sifati va jarayonlarni avtomatlashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Maktabgacha ta'lim muassasalarida bu texnologiyalarni tatbiq etish orqali ta'limni individuallashtirish, pedagoglarning yukini kamaytirish va bolaning rivojlanishini doimiy kuzatish imkoniyati yaratiladi. Ushbu maqolada maktabgacha ta'limda pedagogik boshqaruv tizimini yaxshilash maqsadida raqamli texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari, afzalliklari, muammolar va istiqbollar ko'rib chiqiladi.

Metodologiya. Ushbu tadqiqotda quyidagi ilmiy tadqiqot metodlaridan foydalanildi:

Tahlil va sintez – Maktabgacha ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha ilmiy manbalar, huquqiy hujjatlar va xalqaro tajribalar o'rganildi.

Empirik tadqiqot – O'zbekiston maktabgacha ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni qo'llash tajribasi o'rganildi va tahlil qilindi.

Eksperimental yondashuv – Raqamli texnologiyalar joriy etilgan ta'lim muassasalarining natijalari an'anaviy ta'lim muassasalari bilan solishtirildi.

Intervyu va so'rovnomalar – Pedagoglar, ota-onalar va ta'lim muassasalari rahbarlari bilan suhbatlar va so'rovnomalar o'tkazildi.

Statistik tahlil – Olingan ma'lumotlar asosida statistik tahlil o'tkazildi va raqamli texnologiyalarning samaradorligi baholandi.

Raqamli texnologiyalarning pedagogik boshqaruvdagi roli

Raqamli texnologiyalar pedagogik boshqaruv jarayonlarini soddalashtirish, samaradorligini oshirish va ta'lim sifati yuqori bo'lishini ta'minlash imkonini beradi. Quyidagi yo'nalishlarda raqamli texnologiyalar pedagogik boshqaruvga katta ta'sir ko'rsatishi mumkin:

Ma'lumotlarni boshqarish tizimlari – Maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik jarayonlarni nazorat qilish, bolalarning rivojlanishini kuzatib borish va ularga individual yondashuvni shakllantirish imkonini beradi.

Elektron hujjatlar aylanishi – Dasturlar orqali o'qituvchilarning ish yukini kamaytirish, hisobot va rejalashtirish ishlarini avtomatlashtirish imkonini yaratadi.

Masofaviy ta'lim platformalari – Pedagoglarning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va ota-onalar bilan samarali muloqot o'rnatish imkoniyatini taqdim etadi.

Interaktiv o'qitish vositalari – Smart doskalar, virtual laboratoriyalar va mobil ilovalar orqali bolalarning qiziqishlarini oshirish va o'quv jarayonini qiziqarli qilish mumkin.

Sun'iy intellekt va ma'lumotlarni tahlil qilish – Bolalarning qobiliyatlarini aniqlash, ta'lim dasturlarini shaxsiylashtirish va samaradorligini oshirish uchun ilg'or texnologiyalar qo'llaniladi.

Bolalar rivojlanishini monitoring qilish – Raqamli platformalar orqali har bir bolaning o'zlashtirish darajasi va rivojlanish bosqichlari haqida batafsil ma'lumot olish mumkin.

O'quv materiallarini avtomatlashtirish – Raqamli resurslar yordamida interaktiv darsliklar, testlar va multimedia materiallarini yaratish imkoniyati mavjud.

Pedagogik boshqaruvda raqamli texnologiyalarni joriy etishning afzalliklari

Raqamli texnologiyalarni joriy etish quyidagi asosiy afzalliklarni ta'minlaydi:

Samaradorlikni oshirish – Barcha ma'lumotlar avtomatlashtirilgan tizimlar orqali yuritiladi, bu esa vaqtni tejaydi va inson xatosini kamaytiradi.

Ota-onalar bilan samarali muloqot – Elektron kundaliklar va mobil ilovalar orqali ota-onalar farzandlarining o'quv jarayoni va rivojlanishi haqida aniq ma'lumot olishlari mumkin.

Individual yondashuvni kuchaytirish – Bolalarning qobiliyat va ehtiyojlarini aniqlashda sun'iy intellekt texnologiyalari va ma'lumotlar tahlilidan foydalanish imkoniyati mavjud.

Pedagoglarning malakasini oshirish – Onlayn kurslar, vebinarlar va raqamli resurslar orqali o'qituvchilar doimiy ravishda o'z bilimlarini oshirib borishlari mumkin.

Bola rivojlanishini monitoring qilish – Maxsus dasturlar orqali har bir bolaning o'zlashtirish darajasi va rivojlanish bosqichlari haqida batafsil ma'lumot olish mumkin.

Innovatsion ta'lim metodlarining joriy etilishi – Raqamli texnologiyalar yordamida bolalarning qobiliyatlarini rivojlantirishga mos keluvchi zamonaviy yondashuvlar qo'llaniladi.

Raqamli texnologiyalarni joriy etishda yuzaga keladigan muammolar va ularning yechimlari

Raqamli texnologiyalarni maktabgacha ta'lim muassasalarida keng joriy etish jarayonida quyidagi muammolar yuzaga kelishi mumkin:

Texnik infratuzilmaning yetishmovchiligi – Ba'zi muassasalarda zamonaviy texnologiyalar yetarli darajada mavjud emas. Buning yechimi sifatida davlat va xususiy sektor hamkorligi orqali infratuzilmani yaxshilash mumkin.

Pedagoglarning yetarli bilimga ega emasligi – Raqamli texnologiyalarni to‘g‘ri qo‘llash uchun o‘qituvchilarga doimiy o‘quv kurslari tashkil etish zarur.

Ota-onalarning texnologiyalarga tayyor emasligi – Ota-onalar bilan seminarlar va treninglar o‘tkazish orqali ularning texnologiyalarni tushunish darajasini oshirish kerak.

Kiberxavfsizlik muammolari – Bolalarning shaxsiy ma’lumotlarini himoya qilish maqsadida zamonaviy axborot xavfsizligi tizimlarini joriy etish lozim.

Moliyaviy resurslarning cheklanganligi – Raqamli texnologiyalarni joriy etish katta mablag‘ talab qiladi. Buning uchun grantlar, homiylik va davlat investitsiyalaridan foydalanish zarur.

Xulosa. Maktabgacha ta’lim muassasalarida pedagogik boshqaruvni takomillashtirishda raqamli texnologiyalar muhim o‘rin tutadi. Ular ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish, sifatini yaxshilash va innovatsion yondashuvlarni joriy etish imkonini beradi. Kelajakda raqamli texnologiyalarni yanada keng joriy etish orqali maktabgacha ta’lim muassasalarida boshqaruv jarayonlari rivojlanadi va bolalar uchun qulay hamda sifatli ta’lim muhiti yaratiladi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli tatbiq etish uchun pedagoglarning bilim va ko‘nikmalarini oshirish, texnologik infratuzilmani mustahkamlash hamda ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu yo‘nalishdagi izlanishlar davom ettirilishi ta’lim tizimini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. –T.: O‘zbekiston, 2023. <https://lex.uz/docs/-6445145>.
2. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni O‘RQ-637. Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, № 1313-son // 2020 yil.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi. –T.: 2020.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ta’lim tizimini raqamlashtirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. –T.: 2021.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish bo‘yicha davlat dasturi” qarori. –T.: 2022.
6. UNESCO. (2021). Digital learning strategies in early childhood education: Global perspectives. Paris: UNESCO Publishing.
7. OECD. (2020). Early Childhood Education in the Digital Age: Challenges and Opportunities. OECD Publishing.
8. Papert, S. (1980). Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas. New York: Basic Books.

9. Jonassen, D. H. (2000). Computers as Mindtools for Schools: Engaging Critical Thinking. Columbus, OH: Merrill/Prentice Hall.
10. Plowman, L., Stephen, C., & McPake, J. (2010). Growing Up with Technology: Young Children Learning in a Digital World. Routledge.
11. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.
12. Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2013). Teacher Technology Change: How Knowledge, Confidence, Beliefs, and Culture Intersect. Journal of Research on Technology in Education.
13. O'zbekiston Respublikasi Innovatsion Rivojlanish Vazirligi. (2022). Raqamli ta'lim platformalarining maktabgacha ta'lim tizimiga ta'siri.
14. O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligi. (2023). Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha metodik qo'llanma.
15. World Economic Forum. (2021). The Future of Jobs Report: The Impact of Digitalization on Education.